2024/995

26.3.2024

RÅDETS AFGØRELSE (EU, Euratom) 2024/995

af 12. marts 2024

om bemyndigelse til at indlede forhandlinger med Det Schweiziske Forbund om institutionelle bestemmelser i aftaler mellem Den Europæiske Union og Det Schweiziske Forbund vedrørende det indre marked, om en aftale om Det Schweiziske Forbunds deltagelse i EU-programmer og om en aftale, der danner grundlag for Det Schweiziske Forbunds faste bidrag til Unionens samhørighed

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 217 sammenholdt med artikel 218, stk. 3 og 4,

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 101,

under henvisning til henstilling fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) I årenes løb har forbindelserne mellem Unionen og Det Schweiziske Forbund (»Schweiz«) udviklet sig i retning af større integration mellem dem. Schweiz har fået adgang til en række sektorer med tilknytning til det indre marked, og der var givet bemyndigelse til forhandlinger med henblik på at udvide Schweiz' deltagelse i det indre marked.

(2) Rådets afgørelse af 6. maj 2014 ([1]) gav bemyndigelse til at indlede forhandlinger mellem Unionen og Schweiz om en institutionel rammeaftale for bilaterale forbindelser (»den institutionelle rammeaftale«).

(3) I november 2018 færdiggjorde Kommissionen og Schweiz et udkast til en institutionel rammeaftale.

(4) I maj 2021 afsluttede Schweiz ensidigt forhandlingerne om en institutionel rammeaftale.

(5) I februar 2022 foreslog Det Schweiziske Forbundsråd en alternativ fremgangsmåde, som bestod af en vidtrækkende pakke af foranstaltninger vedrørende de bilaterale forbindelser mellem Unionen og Schweiz, bl.a. en ny tilgang til de institutionelle elementer. De institutionelle elementer skulle indgå i de enkelte bilaterale aftaler vedrørende det indre marked snarere end i en horisontal aftale.

(6) I lyset af resultatet af de sonderende drøftelser, der har fundet sted mellem Kommissionen og Schweiz siden marts 2022, og på grundlag af mandatet fra 2014 vedrørende en institutionel aftale samt af tidligere mandater vedrørende aftaler om el, sundhed og fødevaresikkerhed og Schweiz' deltagelse i Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet og Den Europæiske Unions Jernbaneagentur har Kommissionen anbefalet at indlede forhandlinger med Schweiz om en vidtrækkende pakke, som vil omfatte institutionelle bestemmelser, der skal medtages i gældende og kommende aftaler vedrørende det indre marked, som medfører løbende tilpasning til EU-retten, ensartet fortolkning og anvendelse af disse aftaler og EU-retten og tvistbilæggelse samt statsstøtteregler i gældende og kommende aftaler vedrørende det indre marked. Denne pakke vil også indeholde nye aftaler om el, sundhed og fødevaresikkerhed, en aftale om Schweiz' deltagelse i EU-programmer, en aftale om Schweiz' deltagelse i Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet, en juridisk bindende mekanisme til sikring af Schweiz' faste finansielle bidrag til at mindske økonomiske og sociale uligheder i Unionen og andre elementer såsom Schweiz' finansielle bidrag til dets adgang til og brug af EU-informationssystemer.

([1]) Rådets afgørelse af 6. maj 2014 om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en aftale mellem Den Europæiske Union og Det Schweiziske Forbund om en institutionel ramme for bilaterale forbindelser.

(7) Schweiz' fortsatte deltagelse i det indre marked og en formodet udvidelse af denne deltagelse forudsætter, at reglerne for forbindelserne med Schweiz på de områder, der er omfattet af aftalerne mellem Unionen og Schweiz vedrørende det indre marked (»aftalerne vedrørende det indre marked«), er de samme som de regler, der gælder på det indre marked.

(8) For at sikre ensartethed og lige vilkår mellem operatører på det indre marked skal aftalerne vedrørende det indre marked og de EU-retsakter, som der henvises til deri, anvendes i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols praksis. Dette gælder al retspraksis både før og efter afslutningen af forhandlingerne.

(9) Ensartethed forudsætter desuden, at gældende og kommende EU-ret på de områder, der er omfattet af aftalerne vedrørende det indre marked, indarbejdes deri i takt med, at den vedtages, udvikler sig eller ændres. Med henblik herpå bør der fastlægges en procedure for indarbejdelsen, herunder en maksimumfrist for gennemførelsen.

(10) Der bør oprettes en uafhængig voldgiftsret til tvistbilæggelse. Hvis anvendelsen af bestemmelser i aftalerne vedrørende det indre marked involverer begreber i EU-retten, herunder eventuelle undtagelser og garantier, bør voldgiftsretten henvise spørgsmål til Den Europæiske Unions Domstol med henblik på en bindende afgørelse.

(11) Der bør medtages Identiske institutionelle bestemmelser i alle gældende og kommende aftaler vedrørende det indre marked for at fremme en koordineret og konsekvent anvendelse heraf. Disse institutionelle bestemmelser vil navnlig skulle indarbejdes i følgende gældende aftaler: aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Det Schweiziske Forbund på den anden side om fri bevægelighed for personer ([2]) (»aftalen om fri bevægelighed for personer«), aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om luftfart ([3]) (»aftalen om luftfart«), aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej ([4]) (»aftalen om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej«), aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurdering ([5]) (»aftalen om gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurdering«) og aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om handel med landbrugsprodukter ([6]) (»aftalen om handel med landbrugsprodukter«), som alle blev undertegnet i Luxembourg den 21. juni 1999. Disse institutionelle bestemmelser vil også skulle være en del af kommende aftaler om el og fødevaresikkerhed. De bør finde tilsvarende anvendelse i en kommende aftale om sundhed, hvis den pågældende aftale indeholder bestemmelser om Schweiz' deltagelse i EU-mekanismer og EU-netværk.

(12) Statsstøtteregler, som gælder medlemsstater og Schweiz, bør indarbejdes i den gældende aftale om luftfart og i den gældende aftale om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej samt i kommende aftaler vedrørende det indre marked, bl.a. en aftale om el, således at der sikres lige konkurrencevilkår på det indre marked. Desuden bør revisionen af eventuelle statsstøtteregler i Schweiz bygge på materielle og processuelle regler svarende til dem, der anvendes i Unionen.

(13) Uden at dette berører forpligtelsen til at indarbejde gældende og kommende EU-ret i aftalen om fri bevægelighed for personer og til at fortolke sådan EU-ret i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis og til at overholde principperne om ikkeforskelsbehandling mellem medlemsstaterne og gensidighed, kan der aftales særlige bestemmelser, som uanset fremtidig EU-ret forbeholder Schweiz muligheden for at vedtage eller opretholde visse foranstaltninger. Disse foranstaltninger bør ikke føre til en indskrænkning af de rettigheder, som Unionsborgerne i dag har i henhold til aftalen om fri bevægelighed for personer.

(14) Uden at dette berører forpligtelsen til at indarbejde gældende og kommende EU-ret vedrørende udstationering af arbejdstagere i aftalen om fri bevægelighed for personer og til at fortolke sådan EU-ret i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis, kan der aftales særlige bestemmelser, som uanset fremtidig EU-ret forbeholder Schweiz muligheden for at vedtage eller opretholde visse foranstaltninger for at tage højde for særlige forhold på det schweiziske arbejdsmarked og for at sikre anvendelsen af aftalen om fri bevægelighed for personer.

([2]) EFT L 114 af 30.4.2002, s. 6.
([3]) EFT L 114 af 30.4.2002, s. 73.
([4]) EFT L 114 af 30.4.2002, s. 91.
([5]) EFT L 114 af 30.4.2002, s. 369.
([6]) EFT L 114 af 30.4.2002, s. 132.

(15) Uden at dette berører forpligtelsen til at indarbejde gældende og kommende EU-ret inden for de områder, der er omfattet af aftalen om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej, og til at fortolke sådan EU-ret i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis, kan der aftales særlige bestemmelser, som uanset fremtidig EU-ret forbeholder Schweiz muligheden for at vedtage eller opretholde visse foranstaltninger. Disse foranstaltninger bør ikke ændre anvendelsesområdet for aftalen om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej, som omfatter international personbefordring, med undtagelse af den transport i Schweiz, der udelukkende består af indenrigstransport, dvs. national fjerntrafik og regional og lokal transport.

(16) Med henblik på at konsolidere og uddybe det lange og vellykkede samarbejde mellem Unionen og Schweiz, navnlig inden for forskning og innovation, uddannelse og erhvervsuddannelse, ungdom, sport og kultur samt andre områder af fælles interesse, bør der forhandles en aftale, der gør det muligt for Schweiz at deltage mere systematisk i EU-programmer i fremtiden. Aftalen vil fastlægge de almindelige vilkår og betingelser for Schweiz' deltagelse i EU-programmer. Der bør også fastlægges specifikke vilkår og betingelser vedrørende Schweiz' deltagelse i EU-programmer for perioden 2021-2027, navnlig forsknings- og innovationsprogrammerne, aktiviteterne i det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling, programmet for et digitalt Europa, Erasmus+, programmet Et Kreativt Europa, EU4Health-programmet og Copernicus.

(17) I lyset af Schweiz' deltagelse i Unionens indre marked og for at anspore til en løbende og afbalanceret styrkelse af de økonomiske og sociale forbindelser mellem Unionen og Schweiz bør Unionen og Schweiz indføre en ny juridisk bindende mekanisme, der sikrer, at Schweiz efter aftale mellem parterne yder et regelmæssigt og rimeligt finansielt bidrag til at mindske de økonomiske og sociale uligheder mellem deres regioner. Denne nye juridisk bindende mekanisme bør være klar til Unionens næste flerårige finansielle ramme.

(18) Hvis Schweiz udtrykker interesse i at udvide det aftalte anvendelsesområde for forhandlingerne, vil det være i Unionens interesse at dække andre områder såsom afgrænsning, modernisering og udvikling af Overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Schweiz undertegnet den 22. juli 1972 ([7]), der vedrører frihandel, navnlig for så vidt angår forarbejdede landbrugsprodukter, uden at dette berører det nuværende anvendelsesområde for forhandlingerne, der er omhandlet i denne afgørelse. En sådan udvidelse af forhandlingernes anvendelsesområde vil skulle godkendes i overensstemmelse med de relevante procedurer, navnlig da det indebærer, at Unionen vurderer, om en sådan udvidelse af anvendelsesområdet for forhandlingerne stadig afspejler Unionens interesse på det pågældende tidspunkt —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Kommissionen bemyndiges herved til på Unionens vegne at indlede forhandlinger om en vidtrækkende pakke af foranstaltninger vedrørende de bilaterale forbindelser med Det Schweiziske Forbund, som omfatter

— institutionelle bestemmelser i og om nødvendigt specifikke tilpasninger af bilaterale aftaler

— en aftale om Schweiz' deltagelse i EU-programmer

— en juridisk bindende mekanisme, der sikrer, at Schweiz efter aftale mellem parterne yder et rimeligt finansielt bidrag til at mindske økonomiske og sociale uligheder mellem regionerne, og

— bestemmelser om Schweiz' finansielle bidrag for landets adgang til og anvendelse af visse EU-informationssystemer.

2. Forhandlingerne føres på grundlag af Rådets forhandlingsdirektiver, der er fastsat i addendummet til denne afgørelse.

([7]) Overenskomst mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Schweiz (EFT L 300 af 31.12.1972, s. 189).

Artikel 2

Forhandlingerne føres i samråd med Gruppen vedrørende Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), der fungerer som et særligt udvalg som omhandlet i artikel 218, stk. 4, i TEUF, og på grundlag af direktiverne fastsat i addendummet til denne afgørelse.

Artikel 3

Denne afgørelse erstatter og ophæver Rådets afgørelse af 6. maj 2014 om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en aftale mellem Den Europæiske Union og Det Schweiziske Forbund om en institutionel ramme for bilaterale forbindelser.

Artikel 4

Denne afgørelse er rettet til Kommissionen.

Udfærdiget i Bruxelles, den 12. marts 2024.

På Rådets vegne
V. VAN PETEGHEM
Formand